

VÁROSVÉDŐK HÍRLEVELE

A Város- és Faluvédők Szövetsége – Hungaria Nostra – elektronikus kiadványa

2018. november

I. évfolyam 1. szám

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Barátaink, kedves város- és faluvédők, szépítők,

régóta hiányzik már az a „folyóirat”, avagy folyóirat-szerű publikációs lehetőség, aminek segítségével eljuttathatjuk egymáshoz azokat az információkat, érdekes híreket, ismereteket, amelyekről úgy gondoljuk, fontosak, s szűkebb környezetünkön túl is érdeklődésre tarthatnak számot.

1991-ben jelent meg nyomtatott formátumú lapunk, az Értékmentő, melyet első számától egészen 2012 tavaszáig szép emlékeztető barátunk, a Zala megyei Egerváron, majd Pákán élt Srágli Lajos szervezett, szerkesztett, gondozott. Sajnos aztán, bárhogyan is szeretne volna ő is, s mi mindannyian, ha ez a kommunikációs lehetőség sohasem szűnik meg. Fel kellett függesztenünk a további kiadását mégis azon egyszerű oknál fogva, hogy nem tellett rá, nem volt elég pénze szövetségünknek kifizetni az egyre növekedő költségeket...

Most megpróbálkozunk a mai világban korszerű, természetes módon, elektronikus megjelenésű periodikával folytatni a munkát. „Kezükben tartják” tehát új életre hívott „lapunk” első példányát. Vagyis olvashatják számítógépen, laptopon, tableten, vagy az okos-telefon kijelzőjén akár. De ki is nyomtathatja, aki szívesebben lapoz igazi - papír-alapú - újságot. Az új folyóirat szerkesztését Pinczés Mariann vállalta magára. Köszönet érte. Ám ez a munka közös tevékenységünkkel lehet csak eredményes. Egy szerkesztőnek nem csak az a dolga, hogy összefésülje a beérkező

cikkeket, képeket, hanem az is, hogy ösztönözze a lehetséges szerzőket arra, hogy „dolgozzanak”, küldjenek jobbnál jobb, sokak érdeklődésére számot tartó anyagot.

Aztán meg az is igaz – sajnos – hogy sok taggyesületünkről nincsenek információink, híreink, s abban is elkél a segítség, hogy elérjük őket, s tartsuk a kapcsolatot velük is... Ebben igyekszem segíteni ezzel a néhány sorral, lelkesítendő a leendő szerzőket.

Természetesen ez a lehetőség arra is jó, hogy olyan hírekhez, információkhoz juttassuk a taggyesületeket, amelyek ismerete hasznos lehet. Annak idején egy Értékmentő különszám segítségével hívtuk fel a figyelmet a „helyi védettség” jogszabályának megalkotásának lehetőségére, s az ennek érdekében létrehozandó – megpályázható - helyi költségvetési keret-összeg évenkénti megszavaztatásának szükségességére. Ma, amikor a magyar műemlékvédelem gyakorlatilag megszűnt, ennek – ahol van már ilyen rendelet és támogatási keret – különösen megnőtt a jelentősége. Ahol meg nincs ilyen rendelet, létre kellene hozni, mint országunk épített öröksége megóvásának, karbantartásának, megújításának fontos lehetőségét.

Minden cselekvés alapja persze az, hogy tudjuk, mit kell megóvnunk a jövő nemzedékek számára is, s ennek „támasza és talpköve” a helytörténeti munka, az ismeretek megszerzése és továbbadása. Erre is jó lehet egy ilyen folyamatos publikálási lehetőség.

Ennek az is fontos része, hogy akiről tudunk, azok megkapják ezeket az anyagokat automatikusan, anélkül, hogy keresgélniük kellene a neten, az ismert közösségi oldalakon... Valóban jó lenne, ha működne így a dolog! Egyelőre – feltételezem – negyedévente lesz elég anyag ahhoz, hogy újabb és újabb számokkal jelentkezzünk. De ne legyen igazam! Legyen, ha lehet sűrűbben közreadni egy-egy ehhez hasonló összeállítást! Találjuk meg az „alvó” egyesületeket, aktivizáljunk mindenkit, akit lehet, jöjjenek a jobbnál jobb írások és képek, hogy újra és újra eljuttathassuk a legérdekesebbeket a számunkra adott lehetőséggel élve a legszélesebb nyilvánossághoz, mindenkihez.

Kérem, vegyenek részt ebben a közös munkában, mert, ahogy Elisabeth Barrett Browning írta rég, „Hogy ne segítsük egymást gazdagon, percig sem élhetünk úgy”.

Ráday Mihály elnök

HÍREK, AKTUALITÁSOK

Ráday Mihály „Az 1848/49-es magyar forradalom és szabadságharc emlékhelyei” c. – Katona Tamással, majd Csorba Lászlóval készített – sorozatának részeit ismétlik az M3 retro-csatornán, ahol minden szombaton délelőtt 10 óra tájban és hétfőn éjjelkor (a szombati műsort megismételve) újabb és újabb adásokat tűznek műsorra immár három hónapja. November-december során következnek a Kossuth-emigráció angliai és amerikai eseményei és helyszínei, majd a garibaldisták itáliai küzdelmeiben részvevő magyarok története. A forradalom és szabadságharc két évig tartó 170. évfordulójának idején sor kerül az összes adás megismétlésére, s – mint hallani – az is lehet, hogy még majd újra leadják az egész sorozatot. Érdemes figyelemmel kísérni az adásokat...

TARTALOM

<i>Elnöki köszöntő</i>	1. oldal
<i>Hírek, aktualitások</i>	2. oldal
<i>Gratulálunk!</i>	2. oldal
<i>Együtt a városért! – Cegléd</i>	3. oldal
<i>Hírek Vésztőről</i>	4. oldal
<i>Komlói rendezvények</i>	5. oldal
<i>Tisztelgés Perlaky Géza emléke előtt – Pápa</i>	6. oldal
<i>30 éves a ságújfalui egyesület</i>	8. oldal
<i>Gyöngyösi országos tábor</i>	9. oldal
<i>Torockói élménybeszámoló</i>	10. oldal
<i>Dunántúli regionális találkozó</i>	12. oldal
<i>Az ifjúsági pályázat plakátja</i>	14. oldal

GRATULÁLUNK!

Mohácsi Bugarszki Norbert, a Mohácsi Városszépítő és Városvédő Egyesület Podmaniczky-díjas elnöke, Ellenőrző Bizottságunk tagja miniszteri elismerésként, építető kategóriában, a mohácsi Szent Miklós vízi- és taposómalom helyreállításáért, példaértékű bemutatásáért, gondozásáért **Pro Architectura** díjban részesült. A Miniszterelnökséget vezető miniszter által adományozott díjat az Országházban Tuzson Bence közszolgálatért felelős államtitkár adta át október 24-én. A malomról honlapunkon részletes beszámoló olvasható.

Ráday Mihály elnök úr a XXI. Század Társaság elismeréseként **Hazám-díjat** kapott november 10-én a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban. A tizennyolcadik alkalommal átadott rangos elismerésben a Társaság kuratóriuma olyan személyiségeket tüntet ki, akik értékörző és értékteremtő életművükkel mutatnak példát. (Az elismerés József Attila Hazám című verséről kapta nevét. A díjátadás előtt – mint a 2001-ben történt alapítás óta minden alkalommal – egy szál virággal tisztelegtek József Attila sírjánál, a Fiumei úti temetőben.

EGYÜTT A VÁROSÉRT!

Mi, Ceglédi Városvédők örömmel fogadtuk a lehetőséget, hogy országosan is bemutatjuk egyesületünket, közös munkánk eredményeit.

A Kós Károly díjjal kitüntetett Ceglédi Városvédő és Szépítő Egyesület 1987. május 4-én alakult meg.

A jelenlegi elnökség 2014-ben került megválasztásra. A feladatainkat beszámoló közgyűlésen megvitatott és elfogadott, éves munkaterv alapján végezzük. Tavaly

elkészítettük, a városnak ajándékoztuk Cegléd védett virágának, a pókbangónak fehér márványból elkészített szobrát. Idén a „Városalapítók napja” alkalmából átadtuk a „testvérvárosok oszlopát”, és több oklevelet a városképet megőrző, szépen felújított házak tulajdonosainak.

Nyáron már XI. alkalommal, megszerveztük a gyerekek egy hetes „örökségvédő táborát” városunkban, amit évente felváltva tartunk, Sümeggel együtt. A tábor ideje alatt megismerkedtek Cegléd és környéke nevezetességeivel, közös munkát végeztek környezetünk szépítése érdekében. „Görbe bögre” akciót szervezve, virágokat ajándékoztak a ceglédieknek. Jó hangulatú vetélkedőkkel, vacsorákkal, kirándulással színesítettük a programot.

Felnőtt tagjaink és a gyerekek közösen, számos „irka-firkát” tüntettek el a házak faláról.

Igen jól sikerült autóbuzos kirándulást szerveztünk Szarvasra, ahol hajókáztunk, és megtekintettük hazánk, felvidék, és Erdély nevezetes épületeinek makett kiállítását is.

Ez évben több mint húsz emléktáblát újítottunk fel. Kutatómunkánk eredményeként, megtaláltuk az egykori városi színház helyét, ahol emléktáblát avattunk. Félévente saját szerkesztésű újságot adunk ki, egyesületi életünkről.

Szervezeti életünkhöz hozzátartozik a közös vacsorák szervezése, és a Nők valamint a Férfiak nemzetközi napján tagjaink köszöntése.

Ez évben huzamosan végzett jó munkájuk elismeréseként tagjaink közül Diósi Pál „Podmaniczky díjat”, Dr. Túri József „Díszpolgári címet” kapott.

Kocsis István egyesületi elnök

HÍREK VÉSZTŐRŐL

A Vésztői Településszépítők Egyesülete (VÉTE) Ifjúsági Társaságának idei legsikeresebb rendezvénye a vésztői alkotók kiállítása volt, mely az országos „Közösségek Hete” programsorozat keretein belül került megrendezésre május 7-13 között a város művelődési központjában.

A kiállítás ötlete az előző évben fogalmazódott meg; mivel fiataljaink között többen is kreatív, alkotó tevékenységet végeznek, feladatunknak tartottuk, hogy számukra bemutatkozási lehetőséget biztosítsunk. Ebből kiindulva tavaly csak egy zárt kör, négy fő szerény kiállítása valósult meg, ebben az évben azonban már összesen 16 helyi alkotó jelentkezett örömmel felhívásunkra, és mutatta be tevékenységét. Így az ékszerkészítésen, hímzésen, szövésen, foltvarráson, papírfonáson keresztül a fafaragáson, márványgravírozáson, horgoláson, fából készült ajándéktárgyakon, rajzoláson, festészen át a költészetig, fazekasságig egészen a quilling technika és a graffiti bemutatásáig egy igazán színes, változatos, választékos anyag várta az érdeklődőket közel egy héten keresztül.

A kiállítást az önkormányzat munkatársai, több civil szervezet képviselője, pedagógusok, általános iskolások, óvodások egyaránt hatalmas érdeklődéssel tekintették meg. Sokak szerint egy rendkívüli, ritka gazdagságú, értékes és

sokszínű kiállítást sikerült megvalósítanunk, melynek a városi rendezvények programjai között is helye lehetne.

Végül a kiállítás egy napra kiköltözött a tájházba, ahol a helyi és térségi értékeket bemutató önálló eseményen még többen megtekinthették és meg-csodálhatták a vésztői alkotók kreativitását.

Kéri Péter

VÉTE Ifjúsági Társaság

KOMLÓI RENDEZVÉNYEK

1./ „Virágos Komló 2018” városszépítő mozgalom - 2018 márciusában zártuk a Virágos Komló 2017 városszépítő mozgalmat és indítottuk az új mozgalmi évet. Ennek keretében 3 nagysikerű virágvásárt szerveztünk. Szponzorok segítségével segítettük magánporták, intézményi területek és a közterek virágosítását. Folyamatosan figyeltük a várost és a legszebb portákat fotókkal rögzítettük. A záró és nyitó rendezvényen 80 nevesített díszoklevelet adtunk át ünnepélyes keretek között, a város polgármesterének jelenlétében. A legszebb porták tulajdonosait és a legjobb közreműködőket a városi újságban nyilvánossá tettük. 9 év óta szervezzük a népszerű mozgalmat.

2./ 32. Nemzetközi Ifjúsági Környezetvédő és Honismereti Tábor - Komlón és Belényes testvérvárosban szerveztük. Táborunknak kárpátaljai, belényesi és komlói tanulók voltak a résztvevői, összesen 60 fővel. A résztvevők teljes ellátását étkezés, szállás, közlekedés, programadás egészében biztosítottuk. Hozzájárulást a résztvevőktől nem kértünk. A rendezvény mindkét városban városi rangú eseményként kezelt.

3./ Ízek utcája a Komlói Napok, Bányásznapi hagyományos eseményeként 10. alkalommal szerveztük a népszerű közösségerősítő rendezvényt. A 14

résztvevő csapat kellemes és hasznos program résztvevője volt. Rendezvényünk várt és népszerű, nagy figyelemmel kísért esemény.

4./ Honismereti nap - Ősszel, októberben a szomszéd települések nevezetességeit látogattuk meg. Idén Zengővárkonyban a Tojás Múzeumot, a Szalma Múzeumot, a Faluházat és Rockenbauer Pál sírját, Pécsváradon a Várat, Hosszúhetényben a Faluházat látogattuk meg.

5./ November 1-én az I-II Világháborús emlékműnél - 1990 óta folyamatosan **Kegyeleti megemlékezést** szervezünk Ökumenikus rendezvénnyel a hősök és elhunyt szeretteink emlékére.

6./ Borbála Napon december 4-én társszervekkel ez évben **33. alkalommal Településtörténeti Konferenciát** szervezünk. Évfordulós eseményeknek, intézményeknek, személyeknek állítunk emléket és adunk új ismeretet.

7./ Közéleti Klubot szerveztünk 35. alkalommal. Ezeken neves helyi, országos személyiségekkel találkozunk. Évente 3-5 alkalommal szervezzük. Idei vendégünk Fodor Krisztián lakótársunk volt, aki 6 alkalommal járta végig az El Caminot.

8./ Május elsejére a város főterén hagyományörző szándékkal **májusfát állítottunk**. Idén 6. alkalommal. A rendezvényeket esetenként önállóan, máskor Komló Város Önkormányzatával, a Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjteménnyel és a Közösségek Házával szervezünk évek óta jó együttműködéssel.

Szarka Elemér egyesületi elnök

TISZTELGÉS Perlaky Géza emléke előtt

Perlaky Géza '48-as honvédhadnagy, Nyugat-dunántúli neves evangélikusok sarja közelgő 190. születési, valamint Kossuth Lajossal 1848 októberében történt találkozásának 170. évfordulója alkalmából vitt emlékoszorút, s gyújtott mécseket 2018. október 31-én – a Reformáció Emléknapiján – késő délután a pápai Alsóvárosi köztemetőben, Perlaky síremlékére az „Elsősorban pápai” Városbarát Egylet (EpVE) kis küldöttsége. A rövid, tisztelegő főhajtáson az EpVE ügyvivője, **Kerecsényi Zoltán** városi képviselő tartott beszédet, – ismertette a néhai neves '48-as életét a megjelenteknek, melyet az alábbiakban közlünk.

Az a jeles magyar ember, aki ebben a pápai, Alsóvárosi sírboltban nyugszik, nagy idők tanúja, részese, s alakítója is volt. Olyan magyar ember, aki hús-vér személyében láthatta, s szoríthatta kezét kerek 170 esztendővel ezelőtt, 1848 októberében az ország nagyhatású vezetőjének, Kossuth Lajosnak; – sőt édesapja révén távoli rokonságban is állt a néhai magyar kormányzóval!

Perlaky Géza 190 éve látja meg a napvilágot a Nyugat-dunántúli Bezi községben, egy régi, dunántúli, lutheránus család sarjaként, melyben mintegy tizennégyen voltak lelkipásztorok és szinte valamennyien irodalmárok, írók-költők is. Édesapja, a

nagy hírben és tiszteletben álló, „templomépítő” evangélikus lelkész-esperes, Nemes Perlaky Dávid volt. Szigethy Lajos 1927-ben megjelent „Luther lelke – Hangulatképek a lutheránus magyarság múltjából” című hallatlanul értékes kötetében ekképp emlékeztet reá:

„Ő volt aztán az igazi kuruc magyar ember! Szótárából hiányzott az a szó, hogy: »félelem«, éppen úgy, mit Napóleonéból a »lehetetlenség« szó. 1848-ban küldöttség járt gróf Zichy erencnél, a »schwarzgelb« főúrnál, kérve, hogy eszközölje ki Haubner Máténak, a hazafias magaviseletéért bebörtönzött dunántúli püspöknek szabadon bocsátását. Perlaky Dávid, mint a küldöttség legidősebb tagja, magának követelte a szónoklás jogát. És ő nem kért, hanem követelt. Ismételten odavágta a hűledező főúr szemébe: »Kétmillió elnyomott protestáns nevében szólok.« Úgyhogy végre ez gögösen vetette vissza: »Ha az uraknak kétmillió hívük van, nekünk meg ágyúink vannak.« »Ugye jól megmondogattam neki!« – kérdezte Perlaky Dávid naiv büszkeséggel. Bizony már Windischgrätzhez Budán, az öreget nem is értesítve, mentek el az urak. Félték, hogy kemény fellépésével még megghiúsítja küldetésük célját. Váltig dohogott azután: »Pedig de jól odamondtam volna neki.«

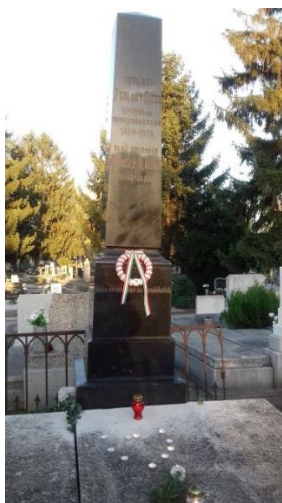
A Bach-korszakban is megmaradt bátor magyar embernek, osztrákgyűlölőnek. Jellemző anekdotaként emlegetik róla, hogy viharos időben, a tornácán állva, mikor közelében villám csapott le, így fohászkodott: »Én istenem, hát már te is a jó magyar embereket kerülgeted a mennyköveddel, pedig mennyi h....t osztrák van a világon, akibe belecsapkodhatnál.«

Kedvesek a Perlakyak a szívünknek, mert jó evangélikusok és lelkes magyarok voltak. Milyen kár, hogy fiágban kihalt ez a derék

nemzetség, és hogy ma már a Perlaky-nevet hiába keressük egyházi névtárunkban.”

Perlaky Géza a szabadságharc kitörése előtt, a honvédsereg szervezésének kezdetén önként jelentkezik fegyveres szolgálatra. A 13. honvédtábornokosztályba osztják be, ahol később őrmester, majd 1849. április elsején hadnaggyá léptetik elő. 1849 januárjától a feldunai hadtest, majd 1849. nyarától a felső-magyarországi hadtest kötelékében harcol az orosz seregek ellen. A szabadságharc leverését követően büntetésből besorozzák az osztrák hadseregbe. 1852-ben innen elbocsátják, hazatérve félrevonul a nyilvánosságtól, dörögdi birtokán gazdálkodik.

A kiegyezést követően – nyugdíjasként – Pápára költözik, a Pápa, Barát utca 9. sz. alatt lel otthonra. (Jelenleg az épület Pápa Város Önkormányzata Egyesített Szociális Intézményeinek részét képezi.) Aktív résztvevője lesz Pápán a közéletnek. Tisztségeket tölt be az Evangélikus Egyházban, egyik alapító tagja lesz a Pápai Jókai Kör egyesületnek is. Idős kort él meg. 81 esztendősen, aggkori végelgyengülésben hal meg 1909 őszén. Temetésén Baldauf Gusztáv evangélikus püspöki titkár mond gyászbeszédet.

Fekete márványoszlop síremlékét sokáig elhanyagoltan, cserje által benőve lehetett látni, mígnem a közelmúltban a köztemető

vezetése meg nem szabadította attól. Sajnos, a márványoszlop kissé meg van dőlve, annak korrigálása sürgős feladat lenne. Bízunk benne, hogy a város vezetése ebben valahogy segítséggel lesz a közeljövőben, hisz Alsóvárosi temetőbeli egykori negyvennyolcasaink síremlékeinek méltó fenntartása igen fontos feladat a jövőre nézve is. Szolgáljon figyelemfölvívásul ez a mi kis szerény főhajtásunk is ma!

Perlaky Géza honvéd hadnagynak, a Pápai Jókai Kör alapító tagjának édesapja személyes ismerősét, barátját, távoli rokonát tisztelte Kossuthban, akiről a csaták tüzeiben írt naplójában többször is magasztalóan emlékezik meg. (A napló egy töredékét majd Borsos István, a Pápai Református Kollégium egykori tanára menti meg és teszi ismertté.)

Perlaky Géza – édesapja társaságában – 1848 októberében találkozik Kossuth Lajossal Győrben. Erről, említett naplója a következőképpen tanúskodik:

„1848. október havában Kossuth Lajos Győrön ment keresztül Jellasich vert hadának üldözése közben. Ez alkalommal édes atyám a dicső kormányzó elé vezetett, miután már régtől fogva megerősödött bennem az elhatározás, hogy én is fegyverrel küzdök hazám szabadságáért. Kossuth atyámat, mint régi ismerősét és távoli rokonát, s vele együtt engem belső szobájában szívesen fogadott s megigért, hogy rólam gondoskodni fog. Egyuttal a nevemet is följegyezte tárcájába. Ennek következtében vártuk alkalmaztatásomat egész november közepéig. Mert atyám éppen nem tudott megbarátkozni azzal a lépéssel, hogy mint közember álljak be a sereg közé. De látván, hogy a kormányzó aggságoskodásai és teendői annyira összetornyosultak, hogy ily csekély pontra figyelmét aligha terjesztheti ki, más részről pedig hazánk mind veszélyesebb állapota mindenkinek, aki csak fegyvert képes fogni,

csatára szállását követeli, végre beleegyezett kívánságomba, hogy mint közhonvéd is fegyvert foghatok. Mert atyám igaz magyar, aki előtt szent e név: »haza«, s mindent kész önként, és örömmel feláldozni a veszély napjain szertett hazájáért. Engemet is a korán belém csepegtetett honszeretet vezetett, a honszeretet, mely minden időben legszentebb védőangyala a hazának.

November 20-án elhagytam a kedves szülői házat. Örömmel mentem ugyan, de midőn láttam körülöttem az elérzékenyülten zokogó szülőket és rokonokat, annyi fájdalom láttára én sem maradhattam érzéketlen. Majd az egyiket, majd a másikat ölelve velük éreztem, velük sírtam.

Szegény, öreg szülőim azt gondolták, hogy utolszor látnak. Pedig az elválás okozta könnyeket csak a viszontlátás reménye enyhítheti, melyet ők nem tápláltak.

Pestre mentem atyám kíséretében s ott Nádosy Sándor ezredes ajánlatára a 13-dik zászlóaljhoz mint tizedes állottam be s 24-én a rokkantak kaszárnyájában örök hűséget esküdtem hazámnak a háromszínű lobogó alatt. Ez alkalommal édes atyám egy emléklapra ezt írta és adta át nekem:

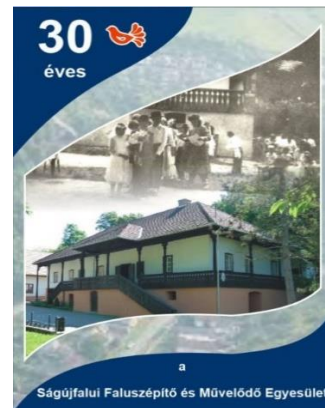
Géza fiam, hazánk szólít védelmére.
Menj! A Nagy Hunyadi lelke bátorítson
S halhatatlan Zrinyi dicsőn omlott vére
Nemes elszántsággal harcolni buzdítson
Mi, szülőid, buzgó imákkal kísérünk,
Nemzetünkre s reád víg jövődöt kérünk.”

Felhasznált irodalom:

- H. Szabó Lajos: Negyvennyolcas emlékművek, honvédsírok Pápán és környékén. Pápa, 1994.
- H. Szabó Lajos: Negyvennyolcas emlékművek, honvédsírok Veszprém megyében. Pápa, 2000.
- Perlaky Géza honvédhadnagy naplója. = <http://www.perlakycsalad.hu/archivum/dokumentumok/perlaky-geza-honved-hadnagy-naplója/> (Letöltés ideje: 2018. október 28.)
- Szigethy Lajos: Luther lelke – Hangulatképek a lutheránus magyarság múltjából. Evangélikus Tanáregyesület, Budapest, 1927. (II. kötet)

(Fotók: EpVE – Fölnagy T.)

30 ÉVES A SÁGÚJFALUI EGYESÜLET

A ságújfalui Faluszépítő és Művelődő Egyesület 1988. június 27-én alakult meg, így ez évben ünnepeltük 30. évfordulóját. Három rendezvényen is megemlékeztünk Ságújfaluban a rangos évfordulóról: június végén a 28. faluszépítő táborunk délutáni programjai és zárása során, augusztus 20-án, a falu ünnepi műsorán és október 06-án egy ünnepi közgyűlés keretében, melyre meghívtuk Ráday Mihály urat, a Város- és Faluvédők Szövetségének elnökét, baráti egyesületek képviselőit, segítőinket és mindazokat az egykori és mai tagokat, akik a 30 év során tevékenykedtek az egyesületben.

Falunézó sétával indult a program: megtekintettük, milyen változások történtek a falu központjában az elmúlt 30 év alatt. Szentes Attila polgármester a falu középületeit, Kapás Attila plébános a templomot mutatta be. Közben a Rimóci

Rezesbanda szolgáltatott „térzenét” Homoki Tamás vezényletével. A közgyűlésen Ráday Mihály elnök úr mondott ünnepi beszédet, majd posztumusz oklevelek és emléklapok átadására került sor a 30 évet összefoglaló kis kiadvány kíséretében. Magyaros lepény, ünnepi torta és egyéb finomságok fogyasztásával, valamint a rezesbanda műsorával zárult a számunkra nagyon fontos évfordulós rendezvény. Nagyon jó volt látni a felnőttekké vált egykori diákokat, akikkel az első táborainkat szerveztük, örültünk annak, hogy már ők is hozzák gyermekeiket az újabb táborokba és egyéb rendezvényekre.

Pinczésné Kiss Klára egyesületi elnök

GYÖNGYÖSI ORSZÁGOS TÁBOR várpalotai diákszemmel

A Város- és Faluvédők Szövetsége országos pályázatot írt ki általános és középiskolák diákjai részére. Ezen a pályázaton iskolánk tanulói nagy sikert könyvelhettek el maguknak. 5 tanuló ért el első helyezést! Írásos munkánkkal felhívtuk magunkra a figyelmet, kiemelték minden pályázatunkat az igényes, precíz feldolgozás miatt. Munkánk jutalma, hogy 1 hetes városvédő jutalomtáborban részesülhettünk a Mátrában a nyár folyamán.

Ez egy csodás élmény volt mindegyikünk számára és örültünk a lehetőségnek, hogy részt vehettünk a táborban, amit a Város- és Faluvédők Szövetsége szervezett 2018. július 15-21-ig. A mi iskolánkban 15 tanuló készített pályázatot, de a táborba csak 7 tanuló utazott.

A tábor megkezdése este mindannyian nagyon izgultunk, és vártuk, hogy találkozzunk barátainkkal, ismerőseinkkel. Amikor eljött az indulás ideje, otthonról Budapestre utaztunk szüleinkkel, majd Budapesten átszálltunk a Mátrafüredre tartó buszra és másfél órán keresztül élveztük az utazást osztálytársainkkal. Miután megérkeztünk, a csomagjainkkal együtt felmentünk a tábori faházakhoz, majd nagy örömmel üdvözlöttük barátainkat. A délutáni VB-re való tekintettel a vacsora és a tábornyitó este későbbre tolódott.

Másnap reggel kezdődhetett a munka! Csoportokban dolgoztunk más-más helyeken. Valaki a sportpálya kerítését csiszolta és festette, míg más a gyöngyösi zsidótemetőben sírt takarított. Játsszótér festése, szobormosás és gazolás is volt az egyhetes programban.

Hétfő délután ellátogattunk Gyöngyösre az Orczy-kertbe és kastélyba. Edit néni, az egyesület elnöke, egyben a Mátra Múzeum igazgatója vezetett minket körbe a belvárosban is. Kedd délután egy nagy túrát tettünk a Kékestetőről egészen Mátrafüredig. Az esti programok általában csapatversenyek voltak. A szerda délutánt az eső miatt nem tudtuk strandolással tölteni, ezért a házi versenyt folytattuk tovább.

A csütörtöki munka hamar véget ért, mert siettünk megnézni a gyöngyösi templom új toronysüvegének elhelyezését, ami a helyiek számára igen fontos esemény volt.

Közben megérkezett Ráday Mihály, A Szövetség elnöke, aki megtekintette csapatunkat és az addig végzett munkáinkat. Vele jövő unokái is láthatták...

Délután megnéztük Gyöngyös legrégebbi könyvtárát, ami már múzeumként üzemel. Pénteken az egész napot Egerben töltöttük ahol megnéztük a Bazilikát és Eger várát. A délutánba még belefért egy strandolás is az Egri Fürdőben. Mikor visszaértünk a szállásra, rögtön megkezdődött a búcsúzás. Érzékeny búcsút vettünk barátainktól, akik kikísértek minket a buszhoz és elindultunk Budapestre, ahol szüleink vártak minket. Köszönjük az egész hetet Klári néninek, aki megszervezte a tábort. Judit néninek is, aki segített, hogy kitűnő pályamunkákat adjunk be. Évek óta Szalóné Bakos Judit néni ösztönzésére születnek pályázataink és sikereinket is neki köszönjük.

Almsteier Márton, Magyar Boglárka, Tánczos Nikolett és Heider Zorka 8.a. osztályos tanulók

Bán Aladár Általános Iskola Várpalota

TOROCKÓI ÉLMÉNYBESZÁMOLÓ

Első alkalommal vettem részt, a torockói város- és faluvédő táborban, mint újonc, többedmagammal. Magáról a programról egy baráti beszélgetés alkalmával hallottam. Megemlítették, majd elkezdett érdekelni és addig-addig mentem a dolog után, amíg sikerült eljutnunk Torockóra.

Eljutnunk... Igen ám. De hogyan? Már az indulás is izgalmas volt. Ugyanis adományokat is vittünk magunkkal. Beleértve a dinnyén át a paradicsomot és édességeket. Mind ezek mellett el kellett jutnunk a busz indulási helyére - nekünk - Berettyóújfaluba, Nyíregyházáról. 5-en indultunk el innen és sikerült egy fuvart szereznünk. Mindent bepakoltunk, amit csak lehetett a végén már moccanni sem tudtunk a csomagoktól. Pár óra várakozás után megérkezett a Scorpion Trans autóbusza. Ellkezdtük megismerni egymást, beszélgettünk és jól éreztük magunkat, hogy a közös munka jobban menjen. És így is lett, de erre majd később kitérek. Egy viszonylag hosszú út után megérkeztünk Torockóra a hajnali órákban, kicsit elázva, ugyanis szakadt az eső, kicsit megfáradva, de annál inkább lelkesen. Elfoglaltuk a szobáinkat és amilyen gyorsan csak lehetett kihasználva a maradék pár órát aludtunk egy „pihentetőt”.

És megkezdődött a munka, persze a finom reggeli és a viszonylag gyors ébredés után. A főnökúr (Mészáros István) - már a telefonjába is így lett beírva pár embernek - elmondta, hogy mi lesz a mai és heti feladatunk. Ebbe beletartozott a ház külső és belső falainak az átfestése, glettelése, csiszolása, valamint a hét második felében a téli tüzelő felhasználása és bepakolása jelentette. És ami nem törpülhetett el a

feladatok mellett az az, hogy tudjuk magunkat jól érezni úgy, mint egy csapat valamint tudjunk a gyerekekkel együtt bohóckodni, nevetni. Mint ahogy a képen is látszik, nem kis mennyiségű fáról beszélünk, hogyha nem lett volna ennyire jó a csapatunk összetartása és nem lettünk volna lelkesek, akkor valószínű, hogy 4 nap alatt nem nagyon tudtuk volna ezt megcsinálni. De ez is sikerült.

De a sok kemény munka és az alváshiány mellett is élveztük minden percét és ezt nem csak a magam, hanem mindegyikőnk nevében bizton állíthatom. A mindennapok mókuskerekéből egy másfajta, egy sokkal pozitívabb feltöltődést kaptunk. A gyerekek mosolya, ha tanítottunk nekik valamit legyen az egy csíny vagy vicc egy új játék, mind azt mutatta, hogy a mi mindennapi „problémáink” nem is olyan fontosak. Sőt szinte lényegtelenek. Büszke vagyok, hogy a helyiek látva azt, hogy egy nő glettel megdicsérték a munkámat és nem hittek a szemüknek, hogy egy nő képes erre. De a viccet félretéve, mindenki büszke lehet, magára mert el tudtuk engedni erre a hétre az önző önmagunkat és saját bajainkat félretéve, a száz százalékosat nyújtani testileg és lelkileg is. Ha tehetjük, és Isten is megsegít, akkor jövőre újra erősíteni szeretnénk a csapatot amiben nagyon bízom ezért merem azt mondani: JÖVŐRE IS TALÁLKOZUNK!

Gyüre Kitti táborozó

DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS TALÁLKOZÓ

A Keszthelyi Városvédő Egyesület regionális találkozóra várta a Hungaria Nostra dunántúli tagegyesületeit Keszthelyen, 2018 november havában.

Talán a helyszín sem véletlen, hiszen a találkozónknak otthont adó Balatoni Múzeum egyben egyesületünk székhelye is.

Beszámolóm elején említsünk meg néhány adatot a Balatoni Múzeum múltjáról, hiszen létrejöttét is civil kezdeményezések tették lehetővé.

„A XIX. század utolsó évtizedében, a millennium előkészületeinek jegyében vetődött fel egy balatonvidéki múzeum létrehozásának gondolata. Keszthelyen Csák Árpád szolgabíró és Lovassy Sándor akadémiai tanár voltak a múzeum ügyének legfőbb pártolói. 1897 júniusában alakult meg a Balatoni Múzeum - Egyesület, mely ténylegesen 1898. augusztustól, az alakuló közgyűléstől és az első letét felajánlásától számította fennállását.

Az 1920-as években végre sikerült fedél alá hozni a múzeumot. 1925-28 között épült fel az egykori hercegi telken a neobarokk épület, Györgyi Dénes tervei szerint. A belső munkálatok ugyan még az 1930-as évek végéig elhúzódtak, ennek ellenére 1935-ben a gyűjteményeket már beköltöztették a múzeum falai közé. Elsőként a természettudományi kiállítás nyílt meg, később a régészeti anyagot mutatták be.” (idézet a Múzeum bemutatkozó anyagából)

Székhelyünk 2014-ben nem véletlenül kapott Podmaniczky díjat, példás tevékenységéért.

E kis kitérő után ejtsünk szót regionális találkozóinkról. Az „Örökség és identitás” címmel meghirdetett összejevetelünkre

szép számmal jelentkeztek tagegyesületek, így Szombathely, Tapolca, Sümeg, Várpalota, Mosonmagyaróvár, Zalaegerszeg, Martfű képviselői tettek eleget meghívásunknak. A találkozón részt vettek egyesületünk aktív tagjai is.

Bevezető előadásra Buzás Kálmán urat a Ráth Lépcső Tudásközpont alapítóját kértük fel, egyben Ő volt a találkozó moderátora is. Színes bevezető előadásában alaposan körbejárta az örökség és identitás összefüggéseit, fontosságát az egyesületek munkájában, kiemelte a párbeszéd és a tanítás – mint tudás átadás – szerepét az utánpótlás nevelésében.

Az előadás után a tagegyesületek számoltak be tevékenységeikről, melyekből kiderült, hogy tulajdonképpen minden az örökségről és hovatartozásról szól!

Szombathely képviseletében Bódi Livia egyesületi elnök tartott előadást „A múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek” címmel a városban végzett temető felújítási munkákról.

Várpalotáról Petrovics László elnök a „Helyi épített örökség és identitás kapcsolata egyesületünk gyakorlatában” című előadása hangzott el. Tapolcáról Benács Lajos elnök a Lessner család jelentőségéről és városépítő – kultúra teremtő tevékenységéről számolt be. Előadásának címe „Egy hófehér síremlék nyomában” volt.

A következőben a közösségépítésről beszélt Heinemann Emma meghívott előadónk a Zebegényi Ifjúsági Művésztelep kialakulása kapcsán.

Záró előadásként elnökünk Csángó Zsuzsa számolt be a Keszthelyi Szent Márton „projektről” és egyesületünk e területen végzett tevékenységéről.

A végén Buzás Kálmán moderátorunk varázsolt egy kicsit, bebizonyította, hogy

egy szál drótból is lehet harangot készíteni (meg is tettük), és még meg is lehet szólaltatni. Játszottunk egy kicsit és minden résztvevő gyerekké vált egy két pillanatra.

A csattanó sem maradt el, mert meglepetésünkre a Mosonmagyaróvári Városszépítő Egyesület képviselői bejelentették, hogy a jövő évi regionális találkozóra szeretettel várják a megjelenteket. Az invitálást még meg is tetézték azzal, hogy néhány kiló kitűnő sajttal gazdagították az ebédhez megterített asztalunkat.

Előzetes programunkhoz híven a találkozót egy kurta városnézéssel fejeztük be, ahol megtekintettük a Szent Miklós temetőkápolna páratlan freskóit, valamint a Nagyboldog Asszony templomunkat, ahol Dr. Vándor László régész, a Zalaegerszegi Városvédő Egyesület alelnöke tartott szakavatott ismertetőt.

Szent Miklós temetőkápolna és freskói. (Fotó: Kerner Gábor)

A temetőben csináltunk egy kis időutazást, megtekintettük a példásan helyreállított Festetics Mauzóleumot és néhány helyi notabilitás sírját, akiknek nagyon sokat köszönhet Keszthely városa.

A Mosonmagyaróvári kollégák kezdeményezésére felkerestük Dr. Ejry Lajos professzor sírját, aki a Magyaróvári Gazdasági Akadémia tanára és egyben Keszthely jeles személyisége volt. A sírra koszorút helyeztünk el, megható és váratlan ünnepség volt.

Dr. Ejry Lajos sírja (Fotó: Kerner Gábor)

Beszámolómat két kérdéssel fejezném be. Miért is van szükség a találkozókra? Miért fontos számunkra az Örökség és Identitás?

A választ Tamási Áron szavai adják meg:

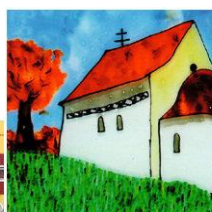
„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Kerner Gábor alelnök

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

28 éve minden évben!

FIATALOK AZ ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT

Pályázati felhívás 8-18 éveseknek

Ötévenként a legérdekesebb, legjobb írásművekből válogatva egy-egy könyvet szerkesztünk és jelentetünk meg, 2017-ben már az ötödiket:

Szólj a szüleidnek, hogy az adójuk 1%-ával járuljanak hozzá a céljaink megvalósításához!

Adószámunk: 19003647-1-43

Kíváncsiak vagyunk, hogy szerinted

1. Melyik az a nevezetes, szerinted megőrzésre méltó épített vagy természeti érték, családi emlék vagy tárgy a környezetedben, településeden, amelyre a legbüszkébb vagy és amit a barátaidnak is szívesen megmutatnál?
2. Volt-e, vagy él-e környezetedben olyan személyiség, aki az épített és természeti környezet szellemi és tárgyi emlékeit, értékeit gazdagította?

A legjobbakat kiállítjuk

Írd meg, fotózd vagy rajzold le, vagy készíts makettet. Bátran fogalmazd meg gondolataidat akár képzőművészeti alkotásban (tetszőleges technikával), akár versben, akár prózában, akár egy zenei alkotásban.

Önálló megfigyeléseket, önálló véleményeket várunk!

Beküldési határidő 2019. február 28. éjfélig

Kérjük írd meg a neved, életkorod, tanárod nevét, iskolád címét, vagy a lakcímed, e-mail címed és telefonszámodat!

A pályaművek ezt követően a Szövetség tulajdonát képezik, esetleges visszaszolgáltatásuk egyedi kérelem alapján természetesen lehetséges 2019 őszén, a Szövetség irodájában telefonos egyeztetés után.

Díjazás

A díjazottak könyveket és ajándéktárgyak vehetnek át, a fődíjasok pedig egy remek csapatban érdekes értékmegőrző munkában vehetnek részt nyáron a Hungaria Nostra által szervezett Országos Ifjúsági Örökségvédő Táborban.

Pályázni lehet egyénileg és csoportosan is!

Az írásos pályaművek terjedelme 5-15 A/4-es oldal, plusz a témához kapcsolódó fotók, rajzok, térképvázlatok.

A makettek mérete legfeljebb 50x50x50 cm lehet.

A pályázatok értékelésére 2019. tavaszán kerül sor, a díjátadó ünnepség 2019. áprilisban vagy májusban lesz Budapesten, a Budapesti Történeti Múzeumban.

A pályázatokkal kapcsolat felvilágosítás a Szövetség irodájában és a honlapján:

Cím: Város- és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra)

1126 Budapest, Szoboszlai u. 2-4. Postacím: 1531 Budapest, Pf.: 22.

Tel.: 06-20- 771-21- 75, e-mail: hungarianostra.iroda@gmail.com

Honlap: www.hungarianostra.hu Facebook: VFSZ Ifjúsági Tagozat

Városvédők Hírlevele

A Város- és Faluvédők Szövetsége – Hungaria Nostra – időszakos elektronikus kiadványa

Felelős kiadó: Ráday Mihály elnök

Szerkesztik: Pinczés Mariann és a tagesület

hungarianostra.iroda@gmail.com; www.hungarianostra.hu; [www.facebook.com: Hungaria Nostra és VFSZ Ifjúsági Tagozat](https://www.facebook.com/HungariaNostra)